

Lederen har ordet

Så har vi alle lagt en hektisk museumsesong bak oss. Årets går mot slutten og tiden er inne for oppsummering: Fikk vi gjort alt vi planla? Gjorde vi det som var viktig?

På museumslagets årsmøte 31.05.99 fortalte fylkeskultursjefen at den nye museumsplanen skulle sendes ut til høring 1. august. Vi planla å innkalle til medlems-

møte i begynnelsen av september for å få diskutert planforslaget grundig.

August kom og gikk, men ingen museumssplan dukket opp. Det var for såvidt ingen overraskelse at planen var utsatt på nytt.

Nå i begynnelsen av desember sier fylkeskulturavdelingen at arbeidet med museumsplanen ligger helt nede, selv om svært mye arbeid gjenstår. De har ventet på at det nye fylkestinget skulle konsolidere seg, og de venter, som alle andre, på stortingsmeldingen som skal komme over nyttår og omhandle museum, arkiv og bibliotek. Det siste fordi museumsplanen for Nordland bedre skal henge sammen med de store og nasjonale planer. Denne ventingen skjer i full forståelse med Fag- og planutvalget.

Vi andre må nok fortsatt smøre oss med tålmodighet. Museene er (kanskje for) tålmodige, vi arbeider tross alt med de lange tidsperspektivene.

Takk til museene i Lofoten som har laget dette kontaktbladet.

Alle museene i Nordland ønskes en riktig god jul og et godt nytt museumsår i 2000.

Liv Krane
leder

Hvis du vil ha denne utgaven av Kontaktbladet i PDF-format for ytterligere distribusjon, vennligst ta kontakt med Norsk Fiskeværsmuseum, tel 760 91 488.

Design & Layout: DataDesign, 8392 Sørvågen. Tel. 76091357. www.lofoten-info.no/datadesign

styret 1999

Liv Krane	Saltdal Bygdemuseum, 8250 Rognan	styreleder
Ketil Tverå	Hemnes Museum, 8646 Korgen	styremedlem
Marc Maure	Lofotmuseet, 8310 Kabelvåg	kasserer
Karin Gjør Hagen	Lofotr - Vikingmuseet, 8360 Bøstad	nestleder
Ottar Schiøtz	Norsk Fiskeværsmuseum, 8392 Sørvågen	sekretær

varamedlemmer

Einar F. Johnsen, Bø Bygdemuseum, 8470 Vinjesjøen. Hege S. Bull, Vestvågøy Museum, 8370 Leknes. Hans Pedersen, Vefsn Museum, 8650 Mosjøen. Per M. Gullsvåg, Vega Bygdemuseum, 8980 Vega.

protokoll styremøte

på Nordlandsmuseet, Bodø - mandag 31.5..99. Disse styremedlemmene møtte:
Liv Kran, Ketil Tverå, Marc Maure, Karin Gjør Hagen og Ottar Schiøtz

sak:

1/99 Referatsaker

Jfr. Kontaktbladet nr. 1 1999

2/99 Konstituering av styret

3/99 Kontaktbladet

Enstemmig vedtak:

Arbeidet med bladet skal gå på rundgang. Styreleder tar ansvaret for utgivelsen av det først Kontaktbladet i 1999. Neste nummer tar Lofoten-museene seg av.

4/99 Museumsplanen - nytt medlemsmøte

Museumsplanen sendes ut til høring etter 1. august. Før fristens utløp bør planen drøftes og uttalelser fattes av medlemsmøte i Museumslaget.

Enstemmig vedtak:

Styret forbereder og innkaller til nytt medlemsmøte i forbindelse med høringen.

5/99 Søknader til kulturavdelingen Nordland fylkeskommune

Enstemmig vedtak:

Styreleder utformer forslag til søknad til fylket om

- driftsstøtte til Nordland Museumsblad inkludert Kontaktbladet for 1999
- reise- og deltakerstøtte til museer som ønsker å delta på Det Nordnorske Museumsseminaret arrangert av Universitetsmuseet i Tromsø

6/99 Neste årsmøte

Enstemmig vedtak:

Neste årsmøte i Museumslaget skal avholdes før utgangen av mars måned år 2000.

Hovedtema: Samisk-norsk historie i Nordland. Styreleder tar kontakt med Arran Lulesamiske Museum i Drag i Tysfjord for å sjekke om museet vil påta seg vertskapsansvaret for neste årsmøte.

7/99 Endring av vedtektene

I forbindelse med utnevning av æresmedlemmer, er det behov for endring av vedtektene. Styreleders forslag til vedtektsendringer tas opp som sak på neste styremøte.

Museumspolitisk seminar i Lofoten

Seminalet vil finne sted i Vågan i mars 2000 og bli ledet av Marc Maure, Lofotmuseet

Målet med seminaret er å samle representanter fra alle museer i Lofoten. Det gjelder både offentlige og private museer og samlinger samt div. prosjekter i regi av historielag og andre grupper.

nytt fra lofoten

MUSAM - Lofoten

(Museumssamarbeidet i Lofoten ble omtalt i Kontaktbladet 1/999)

Samarbeidsorganet for de halvoffentlige museene i Lofoten arbeider for tiden med følgende:

Felles IT-løsning for museene i Lofoten

Følgende alternativer og løsninger diskuteres:

- Felles presentasjonsside for museene på internett
- Innlegging av vår felles museumsbrosjyre på internett
- Koble lofotmuseenes hjemmesider sammen

En ønsker på denne måten å danne seg et fullstendig bilde av situasjonen, kartlegge behovene for samarbeid og skissere hovedlinjer for en framtidig felles utviklingsstrategi.

For å styrke kontakten og mulighetene for samarbeid mellom museene i Lofoten / Nordland og den russiske delen av Barentsregionen, ønsker vi dessuten å invitere representanter fra det russiske museums-systemet til å delta på seminaret. Etter møtene vil de foreta en studiereise i Lofoten.

Seminalet vil bli åpent for alle interesserte museumsfolk i Nordland.

fra Lofotmuseet, kabelvåg

ved førstekonservator Marc Maure

Nordlandsbåt i solnedgang - reise-minner fra Lofoten og Vesterålen

-konstruksjon av en nord-norsk kulturarv for det internasjonale reiselivsmarkedet. (Et samtidsdokumentasjonsprosjekt i samarbeid mellom Lofotmuseet og Vesterålsmuseet.

Prosjektet er med i den store samdok-satsingen "Document 2000" organisert av Norges Museumsforbund,

som har sendt finansieringssøknad til Selskapet Norge 2000 AS og Norsk Kulturråd. Prosjektet blir allerede igangsatt i mindre omfang neste år, i samarbeid med Sekretariatet for Samtidsdokumentasjon på Maihaugen.

Lofoten/Vesterålen-området er ett av de viktigste reisemål i Norge. Den utenlandske ferie-/ fritidstrafikken vokser fra år til år, med kystnaturen og -kulturen som trekkplaster. I løpet av 1990-åra har turismen blitt en betydningsfull næringsgren.

Situasjonen har skapt et stort marked for reise-minner. Elementer og motiver fra

området natur og kystkultur blir utnyttet som grunnlag for produksjon av suvenirer av ulike typer. Det er i stor grad de tradisjonelle motiver som står i fokus: Midnattsolen, nordlandsbåten, fiskeren, torsken, rorbua, fiskehjellen m.fl. I 1970

og 1980-åra ble dette kraftfulle symboler for markering av nord-norsk egenart og tilhørighet, mens de i reiselivssammenheng blir resirkulert for å skape en stereotypisert natur- og fiskerroman-tikk tilpasset en internasjonal og kommersiell kontekst.

Det finnes pr. i dag et stort og variert utvalg av produkter

som tilbys på forskjellige salgssteder (egne butikker, kiosker, hoteller, restauranter, m.fl.). Disse produktene dekker et stort spekter av motiver, gjenstandstyper og materialer. I mye av det nyutvikla utvalget er den lokale natur og kulturhistorie grunnlaget. Lokalprodusenter - dvs. kunstnere, håndverkere, kunsthåndverkere og andre mer eller mindre profesjonelle form-givere bosatt i regionen - står for hoveddelen av denne produksjonen.

Vareutvalget har en helt annet karakter i eldre turistområder i utlandet, der pregløs masseproduksjon er helt dominerende. En kan derfor spørre seg om vekst av reise

livet i Lofoten/Vesterålen vil føre til en slik utvikling av vareutvalget også her. Dette på bekostning av reiseminner med nærmere tilknytning - mht. til produksjon og motivvalg - til den lokale virkelighet. Det vil også være interessant å registrere hvorvidt forskjellene i reiselivsnæringens situasjon i Lofoten og Vesterålen har betydning for reiseminnenens utvalg og kvalitet, og hvorvidt det er forskjeller innenfor regionene.

Det eksisterer ingen oversikt over hva som tilbys besøkende som reiseminner i Lofoten/ Vesterålen. Som grunnlag for å gi et bilde av dagens bruk av symboler for våre lokalsamfunn, og som grunnlag for å følge utviklingen av dette i tida framover, er det nødvendig å foreta ei grundig registrering av situasjonen. □

fra vestvågøy museum, fylge ved museumsbestyrer Hege Sofie Bull

Aktiviteter i løpet av 1999:

Nå går nok et aktivt år på Vestvågøy Museum mot slutten - for andre år på rad har vi hatt tre faste arrangement i løpet av året.

Skaftnesdagen er museets hovedsatsing og har vært arrangert siden 1992. I samarbeid med ulike organisasjoner som husflidslag, historielag etc. arrangeres ulike aktiviteter på den såkalte minifiskeværet til museet helgen før sankthans.

Årets tema var luggler fordi **vandreutstillingen "Sånn var luggan laga"** skulle åpnes offisielt på lørdagen og husflidslaget knyttet aktivitetene sine opp mot dette temaet. Jahn-Arill Skogholt åpnet utstillingen med en flott prolog og etter på ble vinnerne av konkurransene om hen-

holdsvis luggler og lugglester offentliggjort av museets bestyrer.

Utstillingen "Sånn var luggan laga" er et samarbeidsprosjekt mellom Vestvågøy Museum, Husflidskonsulenten i Nordland

og Vestvågøy Husflidslag og har nå for lengst startet sin vandring.

I tillegg hadde Vestvågøy B u n a d -skomitee en utstilling om Lofot- bun-aden. Og på søndagen ble m u s e e t s andre æres- m e d l e m utnevnt som

takk for at hun ga Skaftnes til museet i 1990.

Kulturminnedagen er det tredje faste arrangementet på museet, også det på Skaftnes - årets dag ble markert med to foredrag. I september ble det klart at vi

fikk finansiert et prosjekt kalt **“Gammeldags skole - levende formidling av vår nære historie”**. I samarbeid med Lofoten Teater skulle 3-5 klassinger få oppleve en skoledag rundt århundreskiftet - med skuespiller Bjørg Arntzen som “frøken”. Arrangementet gikk av stabelen siste uka av november og tilbakemeldinger fra ca 185 barn og lærere var positive. Barna fikk smakebiter fra Nordahl Rolfsens lesebok, katekisme og skrivning med penn og blekk. Noen gamle leker ble det også tid til å lære. Dette opplegget var så populært at vi gjentar hele opplegget i februar.

“Barn og museumsformidling”

Høstens store in-tema i den norske museumsverdenen er tydeligvis nettopp “Barn og formidling” og det er jo gledelig ! Nord-Norsk Museumsseminar satte dette på dagsorden i Harstad i midten av september, Hordaland Fylkeskommune blant annet arrangerte en nasjonalkonferanse en uke seinere i Bergen. Som en av to deltakere fra Nordland som overvar begge konferansene kom jeg hjem med mange gode idéer og nye kontakter fra inn- og utland.

I Harstad ble programmet lagt opp mer praktisk med omvisninger på Trondenes Historiske Senter og området rundt, presentasjon av et interessant prosjekt i en barnehage i Troms og av prosjekter satt igang av NMU i Rogaland tilknyttet læreplanen. Og ikke minst en presentasjon bl.a. av de unge selv sine opplevelser og interesser knyttet til Trondenes

Historiske Senter og Distriktsmuseet. Det er ikke ofte ungdommen selv får uttale seg om dette og det var til tider et veldig aktivt og engasjert publikum som ønsket utdypning av tenåringsene.

Lørdagen ble en helt spesiell opplevelse - i nydelig vær opplevde vi Harstads skjærgård med skonnerten Anna Rogde. Naturligvis ble det og noen museumsbesøk i løpet av turen, som seg hør og bør museumsfolk på tur.

Søndagen ble en utfordring - vi skulle få besøk av en sjetteklasser og vise dem omkring på museet og museets området. Vi delte oss inn i temagrupper og begynte å lage under-visningsplaner på den timen vi hadde til rådighet. De to ungdommene som vi hadde på vår gruppe var fornøyd med opplegget vårt og det var jo bra ! Dette var første gang jeg deltok på Nord-Norsk Museumsseminar og synes jeg fikk en del gode ideer å ta med meg hjem.

Og sammen med Bergenskongressen fikk jeg et stort utbytte av det.

Tittelen på konferansen i Bergen var “Bare se, ikke røre ?” og undertittelen var nasjonal konferanse om nye vegar i museumsformidling til barn og unge. Fra Nordland deltok bare fem museumsfolk og det var synd ikke flere av oss fra Nord-Norge reiste. Ellers var stort sett de fleste fylkene i landet representert. De teoretiske foredragene fikk vi fra professorene Anders Johansen og Gunnar Danbolt som henholdsvis tok for seg barns læring og opplevelser på museum og fortellingen i kustformidlingen til barn.

Personlig synes jeg de utenlandske foreleserne var de mest interessante. Lederen for undervisningsavdelingen for Globe Teatre Center i England, Rosemary Linell tok for seg utfordringer og erfaringer i bruken av drama som formidlingsmåte på historiske museer. Og vi fikk selv prøve oss på en liten dramaøvelse. Den som fikk mest kritikk fra publikummet var

undervisningslederen ved Jämtland läns museum som tok for seg "Tidsreisen" som en metode for å levendegjøre museet for barn. Fred Wartna fra Museum voor Volkenkunde i Amsterdam fortalte om en utstilling de har hatt på deres barnemuseum - om ulike kulturer der barna brukte rollespill, forskning på egenhånd for å tilegne seg kunnskap. Han informerte også om den europeiske organisasjonen Hands

On som har barnemuseer eller museer som er opptatt av formidling til barn. Det arrangeres konferanser med dette som tema med folk fra hele Europa, dessverre er vi i Norge lite representert i medlemsmassen. Ellers var det en del foredrag fra arrangørenes side om prosjekt i Bergen. Kritikken på konferansen gikk særlig på at det var mye om førskolebarn og lite om eldre barn. □

fra norsk fiskeværs- museum, å ved museumsleder Ottar Schiøtz

"En vandring i arkeologiens eventyrland"

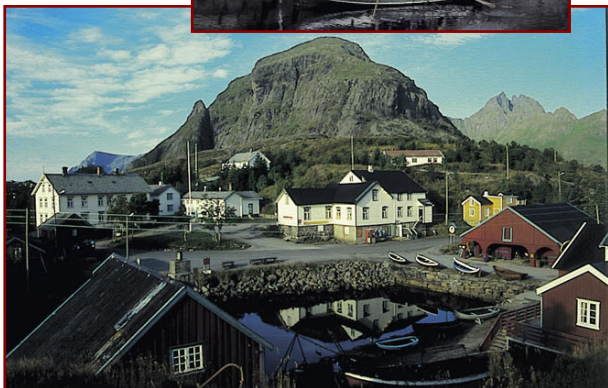
Uideodokumentasjonen av fornminner i Lofoten og amatørarkeolog Kåre Ringstad er nå ferdigstilt. Arbeidet ble ledet av Fiskeværmuseet i samarbeid med Lofotr og Universitetet i Tromsø.

"1.mai 1967 var en uvanlig fin vårdag. En drømmedag på havet. Vi stevnet mot en fiskeplass, men ante ikke at vi også stevnet mot et arkeologisk eventyr. Etter å ha fisket en stund gikk vi i land for å ta oss kaffe --- ---."

Slik begynner han sin eventyrlige fortelling - Kåre Ringstad; tidligere markedssjef i Televerket - og en av landets fremste amatørarkeologer. Dette ble starten på Ringstads lange rekke av fornminnefunn i Lofoten - særlig på og omkring Vestvågøy.

Hans nysgjerrighet og finnertalent har gjennom mer enn 30 år gitt oss svært mange

funn. Noen av dem har vært med på å "omskrive" norsk historie og andre har skapt ny næringsvirksomhet i Lofoten. Funnenes betydning er blitt styrket gjennom Ringstads gode samarbeid med arkeologene ved Universitetet i Tromsø, særlig professor Olav Sverre Johansen.

Vi presenterer i denne filmen en del av Ringstads mest interessante funn, der også hans store fortellertalent kommer til syne. Filmen; -"En vandring i arkeologiens

eventyrland” – er en spennende og lærerik opplevelse – for såvel familier som skoleelever og studenter.

Boka: “I arkeologiens eventyrland” (ISBN 82-91233-14-4) gir dypere informasjon om Ringstad og hans funn.

Filmens sponsorer: Norsk museumsutvikling, Universitetsmuseet i Tromsø, Norsk Fiskeværsmuseum, Å i Lofoten, Lofotr Vikingmuseet på Borg, Telenor, Vestvågøy kommune.

• *Filmen vil komme i salg på nyåret.*

Folkemusikktradisjoner i Lofoten

Norsk Fiskeværsmuseum ved musikkskolerektor Alf Jonassen har i samarbeid med Universitetet i Tromsø gjennomført innsamling og bearbeiding av sang- og musikktradisjoner i Flakstad, Moskenes og Værøy. (slåttemusikk for fiolin og trekkspill, bårsuller - rim og regler, religiøse folketoner, skillingsviser og folkeviser, intervjuer). Første heftet ble utgitt høsten 1998. Museet har i 1999 arbeidet videre ut fra målsetteingen å dekke hele Lofoten.

• *Heftet kan kjøpes fra Fiskeværsmuseet.*

DeBatt

DeBatt

DeBatt

Hvor går Nordland Museums lag ?

Ito år har jeg jobbet som museumsbestyrer på Vestvågøy Museum og det hender ganske ofte jeg stiller meg spørsmålet om hvorfor jeg i alle dager drømte om å jobbe på museum og jobbet målrettet gjennom nesten hele studietida for å nå det målet.

Det eneste svaret jeg kan fortsatt gi er at jeg brenner for å formidle fortida til unge generasjoner. Alle andre svar som jeg en gang kunne gi er dunstet bort i løpet av årene her. Hverdagen som museumsbestyrer er en evig kamp, det vet alle som har jobbet på museum en stund. Men skal det være sånn ? Det skal det visst være i følge eldre kollegaer som bastant mener at slik har det vært i 20 år og sånn skal det tydeligvis være i framtida og. Vel, hvorfor gir de ikke opp da ?

Hvordan skal vi markere oss for å få gjennom det vi ønsker og ikke minst hva slags

saker vi vil ha igjennom ? For meg ville det naturlige svaret vært Museumslaget - men selv ikke Museumslaget makter å ta fatt i denne problemstillingen.

I behandlingen av museumsplanen - er diskusjonen om hva vi ønsker oss lagt på hylla - isteden bruker vi energi på å kjempe mot en museumsplan som ingen vil ha. Hva vil vi så ha ? Hvilken organisering ønsker vi i framtida og er det riktig at regionmuseene bestemmer det ? Hvilken rolle skal lokalmuseene spille ?

Jeg og flere med meg begynner å lure på hva vi nå skal med Museumslaget - hvilken rolle skal det spille ? Det er koselig

å møte kollegaer en gang i året og kanskje få en faglig diskusjon i tillegg. Men stort sett det eneste jeg har fått med meg hjem fra disse møtene er mer kunnskap om hvem som jobber hvor. Og er jeg heldig kan det hende at jeg får noen "telefonkollegaer" som jeg kan utveksle erfaringer med og det er viktig - aleine på arbeidsplassen med nærmeste kollegaer flere mil borte blir hverdagen tung.

Et lyspunkt jeg kan se tilbake på er museumskonferansen på Mo i fjor - da var vi flere unge museumsbestyrere tilstede. I dag er de fleste av dem flyttet fra Nordland og flere er på vei bort. Er det slik det skal være ?

Ønsker vi en slik utvikling av museumsvesenet i Nordland ? Skal det være slik at de små museene skal være rekrutteringsplasser for videre karrierer sørpå ? Det bør være i Museumslagets interesse at personalet på museene er en mest mulig stabil arbeidskraft slik at nettverket opprettholdes. Men det ser ut som Museumslaget ikke ønsker å ta tak i denne problemstillingen.

Og det er synd for vi kan risikere å komme i en situasjon i framtida da flere museer kan bli uten bestyrere i lengre perioder.

Samarbeidsutvalget vi har her i Lofoten betyr mye for kontakten med kollegaene i regionen. I vår arrangerte vi utstillingskurs og til neste år skal vi arrangere et museumspolitisk seminar - dette er arrangement som gir en lyst til å arbeide videre og sammen med møtene som gir oss innblikk i museenes aktiviteter og utstillinger. Alt dette gir meg litt mer lyst til å jobbe videre fordi jeg vet at veien til en telefon til en kollega er kort om det er noe jeg ønsker å diskutere.

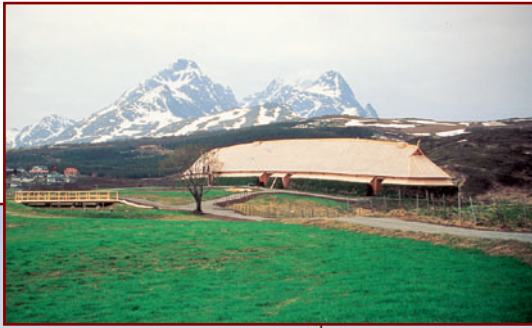
Slik jeg ser det bør Museumslaget markere seg mer aktivt når det gjelder museumspolitikk - hva skal vi med dette laget ellers ? Det er på tide vi tar den diskusjonen ellers kan vi bare legge ned Museumslaget !

Hege Sofie Bull - Vestvågøy Museum

Sund fiskerimuseum

Stiftelsen Sund Fiskerimuseum opphørte 30.9.99. Museets eiendeler ble tilbakeført de tidligere eierne Hans og Petra Gjertsen. Nåværende smed

Tor Vegard Mørkved forutsettes med det første formelt å overta museet. Sund Fiskerimuseum er privatisert og derfor nå ute av MUSAM - Lofoten.

Lofotmuseet 8310 Kabelvåg,
Vestvågøy Museum 8370 Leknes,
Lofotr, Vikingmuseet på Borg,
Norsk Fiskeværsmuseum Å i Lofoten,

tlf. 76 07 82 23
tlf. 76 08 00 43
tlf. 76 08 49 00
tlf. 76 09 14 88

Vi utfordrer museene på Midt-Helgeland ved Ketil og Hans til å utgi neste nummer innen juni 2000.

blisen fra Lofoten

Denne utgaven av *Kontaktbladet* er tilgjengelig i PDF-format. Hvis du ikke allerede har PDF-leseren, Acrobat Reader, kan den lastes ned gratis fra www.adobe.com. PDF gjør at den elektroniske versjonen av bladet kan distribueres uavhengig av data-plattform og til så mange mottakere som man ønsker. PDF-filer kan også lastes opp på internett, eller skrives ut på en vanlig printer for videre bruk og distribusjon på vanlig måte.

Hvis du ønsker å få tilsendt den elektroniske versjonen av dette nummeret av *Kontaktbladet*, ta kontakt med Norsk Fiskeværsmuseum, tel. 760 91488, og vi sender den på email til deg.

kontakt Bladet

NORDLAND MUSEUMSLAGNR. 2. 1999

møte i begynnelsen av september for å få diskutert planforslaget grundig.

August kom og gikk, men ingen museumsplan dukket opp. Det var for såvidt ingen overraskelse at planen var utsatt på nytt.

Nå i begynnelsen av desember sier fylkeskulturavdelingen at arbeidet med museumsplanen ligger helt nede, selv om svært mye arbeid gjenstår. De har ventet på at det nye fylkestinget skulle konsolidere seg, og de venter, som alle andre, på stortingsmeldingen som skal komme over nyttår og omhandle museum, arkiv og bibliotek. Det siste fordi museumsplanen for Nordland bedre skal henge sammen med de store og nasjonale planer. Denne ventingen skjer i full forståelse med Fag- og planutvalget.

Vi andre må nok fortsatt smøre oss med tålmodighet. Museene er (kanskje for) tålmodige, vi arbeider tross alt med de lange tidsperspektivene.

Takk til museene i Lofoten som har laget dette kontaktbladet.

Alle museene i Nordland ønskes en riktig god jul og et godt nytt museumsår i 2000.

LEDEREN HAR ORDET

Så har vi alle lagt en hektisk museumsesong bak oss. Årets går mot slutten og tiden er inne for oppsummering: Fikk vi gjort alt vi planla? Gjorde vi det som var viktig?

På museumslagets årsmøte 31.05.99 fortalte fylkeskultursjefen at den nye museumsplanen skulle sendes ut til høring 1. august. Vi planla å innkalle til medlems-

lto krane
leder

side 1